

Uravstemning

Forslag til avtale om ny offentlig tjenstepensjon

Avgitt stemme må være forbundet i hende senest
15. mai kl. 16.00.

Forord

Kjære medlem. Du mottar denne informasjonen i forbindelse med at medlemmene gjennom uravstemning skal stemme ja eller nei til det framforhandlede resultatet for ny offentlig tjenestepensjon.

LO ble 3. mars, sammen med Unio, YS og Akademikerne enige med regjeringen og arbeidsgiverne om et anbefalt forslag til ny pensjonsordning for ansatte i offentlig sektor.

Forhandlingsutvalgene i LO Stat og LO Kommune anbefaler enstemmig medlemmene å stemme ja til avtalen.

LOs utgangspunkt for forhandlingene ble organisasjonsmessig forankret gjennom et vedtak på kongressen i 2017, og la for det første til grunn at det fortsatt skal være en felles pensjonsordning i offentlig sektor innenfor rammene av en påslagsmodell. Det har vi fått til med denne avtalen.

Videre vedtok kongressen at en ny pensjonsordning skal baseres på kjønnsnøytrale og livsvarige pensjoner, reguleringsbestemmelser som i Folketrygden, at overføringsavtalen videreføres og at den skal inneholde en godt tilpasset AFP/tidligpensjonsordning.

Vi har fått til en avtale som har i seg disse alle disse elementene. Samtidig har vi fått en avklaring på overgangsordninger knyttet til alderspensjon for personer med særaldersgrense og en videre prosess for disse gruppene som skal gjennomføres via forhandlinger mellom partene. Nye samordningsregler har en god sosial profil og sikrer at ingen blir «nullpensjonister».

Vi vil også trekke fram at de som går ned i stilling på slutten av yrkeskarrieren vil komme bedre ut med den nye ordningen. Videre legges AFP-ordningen om til en livsvarig pensjon, og faren for å miste AFP-en slik vi hører om i privat sektor er fjernet. Det blir også lettere å bytte jobb mellom privat og offentlig sektor uten å miste pensjonsrettigheter.

I de vedlagte eksemplene vil du se at de yngre må stå lenger i arbeid for å få en like god pensjon som de eldre. Dette følger av den såkalte levealdersjusteringen. Levealdersjustering ble vedtatt av Stortinget og innførte for alle fra 2011. Den vil

derfor ligge fast, uansett om vi får en ny pensjonsordning eller om den gamle videreføres.

For at ansatte skal ha en reell mulighet til å stå lenger i arbeid, må arbeidslivet legge til rette for det. Vi må bl.a. styrke IA-arbeidet, og vi trenger seniorpolitiske tiltak. Arbeidstakerorganisasjonene vil følge opp dette både overfor myndighetene og arbeidsgivermotpartene.

Vi ber deg sette deg inn i den vedlagte informasjonen om den anbefalte pensjonsavtalen og oppfordrer deg til å delta i uravstemningen. Link til selve avtalen finner du nederst på siden.

Vennlig hilsen
Egil André Aas
Leder i LO Stat

Se avtalen her: www.lostat.no

Avtale om ny tjenestepensjon for offentlig ansatte

LO, Unio, YS og Akademikerne ble 3. mars 2018 enige med regjeringen og arbeidsgiverne om et anbefalt forslag til avtale om en ny pensjonsordning for ansatte i offentlig sektor.

En samlet arbeidstakerside anbefaler avtalen fordi den gir en god og solidarisk pensjon for offentlig ansatte. Samlet sett tilfredsstillende avtalen de krav vi stilte i forkant av forhandlingene, og for langt de fleste medlemmer gir avtalen bedre rettigheter enn om dagens ordning ble videreført. Sentrale kjennetegn ved den nye pensjonsordningen er:

- Det går raskere å tjene opp en god pensjon sammenliknet med dagens ordning.
- AFP-ordningen blir livsvarig og med bedre mobilitet mellom privat og offentlig sektor.
- En betinget tjenestepensjon til de som ikke oppfyller vilkårene for AFP.
- Et tidligpensjonstillegg for de som går av før 67 år og er født i 1970 eller tidligere.
- Det skal bli enklere å trappe ned og kombinere arbeid og pensjon.
- De som har særaldersgrenser får omfattende sikringsordninger, og det skisseres en videre prosess for tilpasninger gjennom forhandlinger mellom partene.

De som er født til og med 1962 beholder dagens ordning

Dagens ordning er levealdersjustert, men likevel får alle som er født i 1958 eller tidligere i dag et garantitillegg som sikrer dem 66 prosent av sluttlønn i pensjon ved full opptjening, og samme mulighet til å gå av med AFP før 67 år som i dag. Den nye pensjonsavtalen sikrer at de som er født i 1959–1962 vil ha deler av rettighetene sine beskyttet av en individuell garanti. For disse trappes garantitilleggene ned fra 90 prosent for 1959-kullet til 60 prosent for 1962-kullet.

Ny påslagsmodell for de som er født fra og med 1963

Er du født i 1963 eller senere får du opptjening i ny tjenestepensjon fra 2020 på toppen av folketrygden, ny AFP og opptjente rettigheter fra dagens offentlige tjenestepensjonsordning. Den nye tjenestepensjonen kalles en påslagsordning.

Den nye tjenestepensjonen likner på opptjeningsmodellen i folketrygden. Et beløp tilsvarende 5,7 prosent av lønna hvert år du jobber spares. I tillegg kompenseres det der folketrygden ikke gir opptjening. Sparingens samles i en pensjonsbeholdning. Denne beholdningen fordeles på forventet antall gjenstående leveår for ditt årskull den dagen du går av med pensjon.

Rettigheter fra dagens ordning videreføres

De som er født i 1963 eller senere beholder sine opptjente rettigheter i dagens tjenestepensjon i form av en «oppsatt rettighet». For årskullene 1963–1967 gis det et tillegg til pensjonen som er knyttet til opptjening før 2011 da levealdersjusteringen ble innført.

Nye samordningsregler sikrer at alle får noe fra dagens tjenestepensjon

Rettighetene fra dagens tjenestepensjon er samordnet med den gamle folketrygden, men det er per i dag ingen regler for samordning med den nye folketrygden. Avtalen innebærer nye samordningsregler som både øker pensjonsnivået og som sikrer at alle får noe fra dagens tjenestepensjonsordning. I dagens offentlige tjenestepensjonsordning ville stadig flere opplevd at de ikke fikk noe igjen av sparingen til tjenestepensjon, og kun ville fått pensjon fra folketrygden. Dette er løst i den nye pensjonsavtalen.

AFP fra tidligpensjon til livsvarig pensjon

AFP går med denne avtalen fra å være en tidligpensjon til en livsvarig pensjon for de som er født i 1963 eller senere. Den nye AFP-ordningen vil gjøre det tryggere å bytte jobb mellom offentlig og privat sektor. Du vil få med deg rettigheter fra offentlig til privat sektor og omvendt. Dermed risikerer man ikke å tape hele rettigheten om man av ulike grunner bytter jobb.

Betinget tjenestepensjon

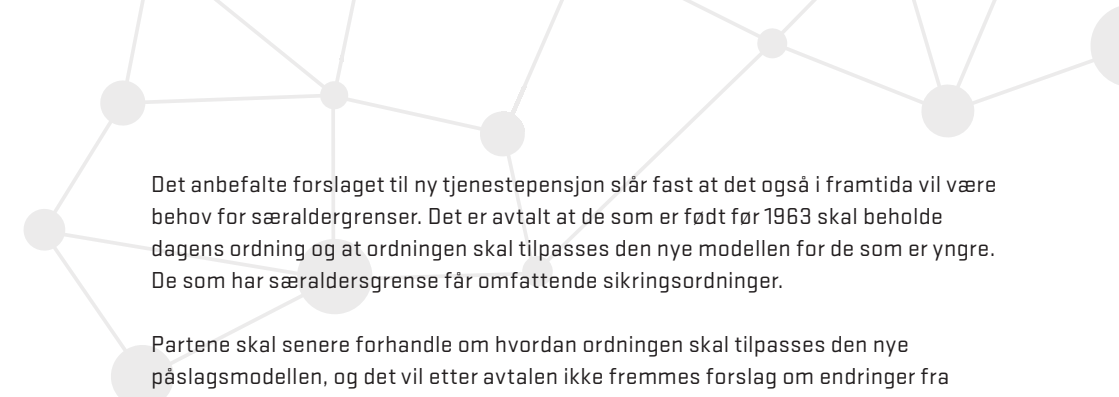
Det er også avtalt en betinget tjenestepensjon, som betyr at du sparer opp «AFP-rettigheter» mens du jobber i det offentlige. Rettighetene spares opp med 3 prosent av lønn. Det betyr at selv om du skulle miste retten til ordinær AFP, har du likevel tjent opp en rettighet som skal utbetales livsvarig.

Tidligpensjonstillegg

For årskullene 1963–1970 er det avtalt et tidligpensjonstillegg, kalt «overgangstillegg» i avtalen, for de som slutter å jobbe i offentlig sektor. Tillegget er på 0,15 G for 1963kullet, i dag utgjør det 14 045 kroner. Tillegget avkortes i forhold til tjenestetid og trappes ned for hvert påfølgende årskull fram til 1970kullet.

Særaldersgrenser består

Avtalen innebærer ingen endringer i hvilke yrkesgrupper som fortsatt skal ha særaldersgrense.

Det anbefalte forslaget til ny tjenstepensjon slår fast at det også i framtida vil være behov for særaldersgrenser. Det er avtalt at de som er født før 1963 skal beholde dagens ordning og at ordningen skal tilpasses den nye modellen for de som er yngre. De som har særaldersgrense får omfattende sikringsordninger.

Partene skal senere forhandle om hvordan ordningen skal tilpasses den nye påslagsmodellen, og det vil etter avtalen ikke fremmes forslag om endringer fra myndighetenes side uten at partene er enige om dem.

Alderspensjon for uføre

Partene har utsatt arbeidet med tilpasning av uføres alderspensjon i tjenstepensjonen. Først må Stortinget ta stilling til om de uføre fortsatt skal skjermes mot levealdersjustering i folketrygdens alderspensjon. Avtalen gir likevel tydelig føringer. Den slår både fast at uføre ikke kan kompensere for levealdersjusteringen, og at uføre skal ha en pensjon som gir et godt samlet pensjonsnivå sammenliknet med arbeidsføres alderspensjon ved 67 år. Dette gir et godt utgangspunkt for å få på plass gode ordninger på et senere tidspunkt.

Levealdersjustering har ikke vært tema i forhandlingene

Yngre må stå lenger i arbeid for å få en like god pensjon som de eldre fordi levealderen er forventet å øke. Denne såkalte levealdersjusteringen har ikke vært tema i pensjonsforhandlingene. Levealdersjustering ble vedtatt gjennom et bredt forlik i Stortinget i 2005. Det ble akseptert av partene i tariffoppgjøret i 2009 og innført fra 2011. Det er ingenting som tyder på at de folkevalgte vil endre vedtaket om levealdersjustering.

Dagens offentlige tjenstepensjon garanterer derfor ikke de ansatte to tredeler av lønn i pensjon etter tretti års opptjening. Den garantien ble borte med pensjonsreformen og innføring av levealdersjustering. Den nye pensjonsavtalen retter opp denne skjevheten og gir alle, men særlig de yngre, mulighet til å kompensere for levealdersjusteringen raskere.

Evaluering

Det er avtalt at ordningen skal evalueres innen 1. 1. 2030.

Noen eksempler:

Her er noen eksempler på hvordan pensjonen kan bli. Vi viser fire forskjellige typeeksempler som viser forskjellen på dagens pensjonsordning og forslaget som foreligger nå.

Offentlig tjenestepensjon

HVA VIL MARIA FÅ I LIVSVARIG PENSJON?

Hun er født i 1965, fagarbeider, begynte i staten som 27-åring, har en antatt sluttlønn på 360 000 (3,8G)

Dagens ordning

62 år = 208 800
65 år = 208 800
67 år = 208 800
70 år = 248 400

Forslag ny ordning

62 år = 187 200
65 år = 219 600
67 år = 248 400
70 år = 302 400

Maria får 39 600'kr mer i årlig pensjon, 3 300 mer pr mnd med forslag til ny offentlig tjenestepensjon, enn om vi beholder dagens modell.

**ved avgang 67 år forslag

Offentlig tjenestepensjon

HVA VIL ANNE FÅ I LIVSVARIG PENSJON?

Hun er født i 1975, er førstekonsulent, begynte i staten som 37-åring, antatt sluttlønn 405 000 (4,3G)

Dagens ordning

62 år = 208 800
65 år = 208 800
67 år = 218 700
70 år = 248 400

Forslag ny ordning

62 år = 190 350
65 år = 222 750
67 år = 251 100
70 år = 303 750

Anne får 32 400'kr mer i årlig pensjon, 2 700 mer pr mnd med forslag til ny offentlig tjenestepensjon, enn om vi beholder dagens modell.

**ved avgang 67 år forslag

Offentlig tjenestepensjon

HVA VIL KRISTIAN FÅ I LIVSVARIG PENSJON?

Han er født i 1990, er rådgiver, begynte i staten som 27-åring, antatt sluttlønn 540 000 (5,8G)

Dagens ordning

62 år = 270 000
65 år = 270 000
67 år = 270 000
70 år = 318 600

Forslag ny ordning

62 år = 232 200
65 år = 275 400
67 år = 312 200
70 år = 388 800

Kristian får 43 200'kr mer i årlig pensjon, 3 600 mer pr mnd med forslag til ny offentlig tjenestepensjon, enn om vi beholder dagens modell.

**ved avgang 67 år forslag

Offentlig tjenestepensjon

HVA VIL KNUF FÅ I LIVSVARIG PENSJON?

Han er født 1965, saksbehandler, begynte i staten som 27-åring og har en antatt sluttlønn på 450 000 (4,8G)

Dagens ordning

62 år = 256 500
65 år = 256 500
67 år = 256 000
70 år = 306 000

Forslag ny ordning

62 år = 229 500
65 år = 270 000
67 år = 306 000
70 år = 373 500

Knut får 49 500'kr mer i årlig pensjon, 4 125 mer pr mnd med forslag til ny offentlig tjenestepensjon, enn om vi beholder dagens modell.

**ved avgang 67 år forslag